

PATVIRTINTA
Kupiškio rajono savivaldybės tarybos
2022 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. TS-21

KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
2022–2024 METŲ
STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

I. KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS MISIJA IR STRATEGINIAI POKYČIAI

Suformuluota Kupiškio rajono savivaldybės misija, kuri nurodo Savivaldybės paskirtį ir įsipareigojimus, svariausią Savivaldybės tikslą, kompetencijos sritį bei veiklos kryptį, bendruomenės poreikius. Misija paaiškina, koku tikslu buvo įsteigta Savivaldybė, nurodo, kodėl ji funkcionuoja ir kuo skiriasi nuo kitų valdymo institucijų.

KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS MISIJA –

Sėkmingai plėtoti ir įgyvendinti savivaldos teisę, užtikrinti subalansuotą plėtrą bei kokybiškai vykdyti viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo funkcijas tenkinant Kupiškio rajono savivaldybės bendruomenės viešuosius poreikius ir interesus.

SAVIVALDYBĖS STRATEGINIAI POKYČIAI

Kupiškio rajono savivaldybės 2022–2024 metų strateginis veiklos planas (toliau – Strateginis veiklos planas) skirtas įgyvendinti Kupiškio rajono savivaldybės 2020–2030 metų strateginį plėtros planą, patvirtintą Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2020 m. kovo 19 d. sprendimu Nr. TS-74.

Kupiškio rajono savivaldybės 2020–2030 metų strateginiame plėtros plane 2020–2030 metams (toliau – Strateginis plėtros planas) išskirtos trys prioritetinės sritys: pažangios ekonomikos ir efektyvios, piliečiams atviros savivaldos plėtra; išsilavinusi, socialiai atsakinga, sveika ir saugi visuomenė; žalesnė, išvystytos ir modernios infrastruktūros Savivaldybė.

Kupiškio rajono savivaldybė, siekdama įgyvendinti Strateginio plėtros plano prioritetinėse srityse numatytus tikslus, uždavinius ir priemones, parengė strateginį veiklos planą 2022–2024 metų laikotarpiui, kuriame nurodyti svarbiausi Kupiškio rajono savivaldybės veiklos prioritetai, juos įgyvendinsiančios programos ir siejami rezultatai.

Strateginis veiklos planas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatyme numatytais strateginio valdymo sistemos principais.

Kupiškio rajono savivaldybės 2022–2024 metų strateginio veiklos plano priemonių įgyvendinimas vertinamas pamatuojamais, ambicingais, pasiekiamais, orientuotais į tikslą matavimo rodikliais (rodikliai pateikiami Programų vertinimo kriterijų suvestinėse).

II. VEIKLOS PRIORITETAİ

Kupiškio rajono savivaldybės veiklos rezultatams poveikį darantys siekiai yra glaudžiai susiję ne tik su Kupiškio rajono savivaldybės strateginio plėtros plano prioritetinėse srityse nurodytais tikslais ir uždaviniais, bet ir Kupiškio rajono savivaldybės tarybos veiklos kryptimis, programomis, tikslais ir uždaviniais bei priemonėmis jiems pasiekti. Kupiškio rajono savivaldybės strateginio planavimo dokumentai rengiami ir veiklos prioritetai nustatomi vadovaujantis darnios plėtros principais, strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijomis.

III. SAVIVALDYBĖS STRATEGINIAME PLĖTROS PLANE NURODYTI PLĖTROS PRIORITETAİ, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Kupiškio rajono savivaldybės 2020–2030 metų strateginiame plėtros plane 2020–2030 metams išskirtos trys prioritetinės sritys:

I prioritetas. Pažangi ekonomika ir efektyvi, piliečiams atvira savivalda (5 tikslai);

II prioritetas. Išsilavinusi, socialiai atsakinga, sveika ir saugi visuomenė (5 tikslai);
III prioritetas. Žalesnė, išvystytos ir modernios infrastruktūros savivaldybė (4 tikslai).

Prioritetas	Tikslai/ uždaviniai
I prioritetas. Pažangi ekonomika ir efektyvi, piliečiams atvira savivalda	1.1 tikslas. Investicijoms palankios ir rajono konkurencingumą didinančios verslo aplinkos kūrimas
	<i>1.1.1 uždavinys. Sudaryti palankias sąlygas robotikos ir automatizavimo, biotechnologijų, transporto, pramonės ir logistikos, baldų ir tekstilės, maisto ir gėrimų gamybos verslų atsiradimui, plėtrai bei investicijų pritraukimui</i>
	<i>1.1.2 uždavinys. Plėtoti viešojo ir privataus sektorių partnerystę, skatinti verslumą visuomenėje bei gyventojų ekonominį mobilumą</i>
	<i>1.1.3 uždavinys. Plėtoti viešojo ir privataus sektorių partnerystę, skatinti verslumą visuomenėje bei gyventojų ekonominį mobilumą</i>
	1.2. tikslas. Pažangaus žemės ūkio vystymas bei kaimo plėtra
	<i>1.2.1 uždavinys. Sudaryti sąlygas vystyti žemės ūkį, stiprinant ekologinių bei netradicinių žemės ūkio šakų plėtrą;</i>
	<i>1.2.2 uždavinys. Plėtoti alternatyvias veiklas kaimiškose vietovėse</i>
	1.3. tikslas. Rajono turistinio patrauklumo didinimas
	<i>1.3.1 uždavinys. Plėtoti viešąjį turizmo ir rekreacijos paslaugų infrastruktūrą bei didinti turistinį patrauklumą</i>
	<i>1.3.2 uždavinys. Pritaikyti gamtos ir kultūros paveldo objektus turizmui, švietimui, kultūrai, kitoms viešosioms paslaugoms ir ekonominei veiklai vystyti</i>
	1.4 tikslas. Vietos savivaldos stiprinimas
	<i>1.4.1 uždavinys. Užtikrinti efektyvų viešąjį valdymą bei gerinti viešųjų paslaugų kokybę</i>
	<i>1.4.2 uždavinys. Stiprinti Kupiškio rajono savivaldybės įvaizdį ir tapatumą</i>
	1.5 tikslas. Nevyriausybinių sektoriaus įtraukties didinimas
	<i>1.5.1 uždavinys. Įgyvendinti jaunimo politiką, plėsti jaunimui skirtų paslaugų kokybę ir skatinti jų aktyvumą, iniciatyvumą</i>
	<i>1.5.2 uždavinys. Skatinti nevyriausybinių ir bendruomeninių organizacijų veiklą, iniciatyvas, jų dalyvavimą viešajame valdyje ir viešųjų paslaugų teikime</i>
II prioritetas. Išsilavinusi, socialiai atsakinga, sveika ir saugi visuomenė	2.1 tikslas. Galimybių mokytis ir tobulėti visiems užtikrinimas
	<i>2.1.1 uždavinys. Tobulinti ugdymo(-si) infrastruktūrą ir aplinką, diegti inovacijas</i>
	<i>2.1.2 uždavinys. Gerinti švietimo paslaugų kokybę, pakankamumą ir pasiekiamumą</i>
	<i>2.1.3 uždavinys. Siekti robotikos ir automatizavimo, biotechnologijų, transporto, pramonės ir logistikos, baldų ir tekstilės, maisto ir gėrimų gamybos kryptių profesinio orientavimo, skatinti mokymąsi visą gyvenimą</i>
	2.2 tikslas. Kultūros paslaugų patrauklumo didinimas
	<i>2.2.1 uždavinys. Įveiklinti kultūros paslaugų infrastruktūrą turizmui, švietimui, kitoms viešosioms paslaugoms ir ekonominei veiklai vystyti</i>
	<i>2.2.2 uždavinys. Gerinti kultūros paslaugų kokybę, pakankamumą ir pasiekiamumą</i>
	2.3 tikslas. Socialinės pagalbos didinimas ir socialinės atsakomybės stiprinimas
	<i>2.3.1 uždavinys. Plėsti ir tobulinti socialinių paslaugų įstaigų bei organizacijų infrastruktūrą</i>
	<i>2.3.2 uždavinys. Gerinti socialinių paslaugų kokybę, pakankamumą ir pasiekiamumą</i>

	2.3.3 uždavinys. Skatinti socialinę integraciją ir mažinti socialinę atskirtį
	2.3.4 uždavinys. Užtikrinti vaikui ir šeimai palankią aplinką
	2.4 tikslas. Gyventojų sveikatos išsaugojimas, stiprinimas bei fizinio aktyvumo plėtojimas
	2.4.1 uždavinys. Modernizuoti ir plėsti sveikatos priežiūros įstaigų infrastruktūrą
	2.4.2 uždavinys. Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, pakankamumą ir pasiekiamumą
	2.4.3 uždavinys. Plėtoti visuomenės sveikatos stiprinimo veiklas, ugdant gyventojų sąmoningą rūpestį savo sveikata
	2.4.4 uždavinys. Didinti gyventojų fizinį aktyvumą, ugdyti sportišką bendruomenę
	2.5 tikslas. Viešojo saugumo didinimas rajone
	2.5.1 uždavinys. Užtikrinti viešąją tvarką ir viešąjį saugumą
	2.5.2 uždavinys. Vykdyti prevencines programas ir veiklas
III prioritetas. Žalesnė, išvystytos ir modernios infrastruktūros savivaldybė	3.1 tikslas. Rajono pasiekiamumo gerinimas
	3.1.1 uždavinys. Modernizuoti susisiekimo infrastruktūrą
	3.1.2 uždavinys. Mažinti transporto neigiamą poveikį aplinkai, plėtoti gyventojų darnų judumą bei mobilumą
	3.2 tikslas. Modernios inžinerinio aprūpinimo infrastruktūros vystymas ir plėtra darne su gamtine aplinka
	3.2.1 uždavinys. Modernizuoti ir plėsti vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo infrastruktūrą
	3.2.2 uždavinys. Vystyti viešąją energetinę infrastruktūrą, skatinti atsinaujinančios ir alternatyvios energetikos gamybą bei vartojimą
	3.3 tikslas. Švarios ir patrauklios gyvenamosios aplinkos užtikrinimas
	3.3.1 uždavinys. Gerinti atliekų tvarkymo sistemą, vykdyti gyventojų aplinkosauginį švietimą
	3.3.2 uždavinys. Mažinti aplinkos užterštumą ir puoselėti patrauklų rajono kraštovaizdį
	3.4 tikslas. Gyvenamosios aplinkos gerinimas ir nuolatinė priežiūra
	3.4.1 uždavinys. Tobulinti savivaldybės viešojo ūkio paslaugas ir infrastruktūrą
	3.4.2 uždavinys. Gerinti miesto ir kaimo viešąsias erdves ir viešąją infrastruktūrą

Kupiškio rajono savivaldybės veiklos rezultatams poveikį darantys siekiai yra glaudžiai susiję su Kupiškio rajono savivaldybės strateginio plėtros plano prioritetinėse srityse nurodytais tikslais ir uždaviniais. Kupiškio rajono savivaldybės strateginio planavimo dokumentai rengiami ir veiklos prioritetai nustatomi vadovaujantis kryptingumo, orientavimosi į rezultatus, efektyvumo, atvirumo bei bendrumo principais. Atsižvelgiant į Kupiškio rajono savivaldybės 2020–2030 metams strateginio plėtros plano prioritetines sritis per ateinančius trejus metus išskiriami šie veiklos prioritetai:

PAŽANGI EKONOMIKA IR EFEKTYVI, PILIEČIAMS ATVIRA SAVIVALDA

Panevėžio regiono plėtros taryboje yra patvirtintos Panevėžio regiono specializacijos: robotika ir automatizavimas; biotechnologijos; transportas ir logistika; baldai ir tekstilė; žemės ūkis ir gamtos ištekliai; maisto ir gėrimų gamyba. Atsižvelgiant į Panevėžio regiono išskirtas specializacijas, Kupiškio rajonas pristatomas kaip žemės ūkio bei perdirbamosios pramonės kraštas, kuriame galima vystyti robotikos ir automatizavimo, biotechnologijų, transporto ir logistikos, turizmo veiklas. Siekiant **pažangios ir konkurencingos ekonomikos augimo**, Kupiškio rajono savivaldybė turėtų vystyti pasirinktos specializacijos (baldų ir tekstilės pramonė; transporto, jo įrangos gamyba bei logistika; naudingų iškasenų gavyba ir perdirbimas; žemės ūkis ir bitininkystė; statybinės medžiagos ir medienos

apdirbimas) veiklas, tai darytų įtaką investicijų pritraukimui, esamų verslo subjektų augimui bei smulkaus ir vidutinio verslo vystymuisi. Vystant ir kuriant veiklas kaime, reiktų skatinti netradicinių, specializuotų, ekologinių žemės ūkio šakų atsiradimą ir plėtrą, skatinti žemės konsolidavimo projektus.

Siekiant **plėtos turizmo srityje**, pirmiausiai reiktų pasirengti Kupiškio rajono savivaldybės turizmo strategiją. Vystant turizmo veiklas, reiktų plėtoti aktyvaus poilsio paslaugų bei viešąją rekreacijos infrastruktūrą, didesnę dėmesį skirti vandens, pažintinio, kultūrinio ir kaimo turizmo sritims. Kupiškio rajono savivaldybėje turistų srautus būtų galima pritraukti įveiklinant kultūros bei gamtos paveldo objektus ir pritaikant juos europiniams, nacionaliniams, regioniniams keliams (turizmui), švietimui (edukacinėms programoms), kultūrai, kitoms viešosioms paslaugoms bei ekonominei veiklai vystyti. Vienas iš išskirtinumų, kurį Kupiškio rajono savivaldybė turėtų puoselėti ir skatinti, – nematerialus kultūros paveldas, konkrečiai – kupiškėnų vestuvių tradicijos.

Siekiant **efektyvios savivaldos** Kupiškio rajono savivaldybėje reiktų vykdyti Savivaldybės administracijos darbuotojų, politikų, Savivaldybės įstaigų darbuotojų ir vadovų mokymus, organizuoti kvalifikacijos kėlimą, gerinti informacinių technologijų bazę, diegti įvairias programas, atnaujinti Savivaldybės ir įstaigų interneto svetaines, gerinti teikiamas elektronines paslaugas, siekti lygių teisių įgyvendinimo, korupcijos mažinimo, administracinės naštos mažinimo, vykdyti teritorinį, finansinį bei strateginį planavimą. Prie efektyvaus viešojo valdymo prisidėtų kokybiško interneto tinklo plėtra, informacijos pateikimo elektroniniais kanalais didinimas naudojant socialinius tinklus, tiesiogines transliacijas, vieno langelių principu teikiamų viešųjų paslaugų tobulinimas ir pan.

Siekiant **piliečiams atviros savivaldos**, Kupiškio rajono savivaldybė turėtų plėtoti savanorišką veiklą, skatinti aktyviai veikti nevyriausybinės, bendruomeninės, jaunimo organizacijas, jaunimo neformalias grupes, plėtoti mobilių darbą su jaunimu, steigti atviras jaunimo erdves ar centrus, skatinti jaunimo verslumą, didinti jo užimtumą taikant naujus, inovatyvius metodus, apskritai siekiant savivaldos atvirumo, reiktų vietos bendruomenę labiau įtraukti į valdymą, verslą, viešąsias paslaugas.

IŠSILAVINUSI, SOCIALIAI ATSAKINGA, SVEIKA IR SAUGI VISUOMENĖ

Siekiant **išsilavinusios, socialiai atsakingos, sveikos ir saugios visuomenės**, Kupiškio rajono savivaldybė turėtų pasinaudoti galimybėmis modernizuoti švietimo, sporto, socialinės apsaugos, sveikatos priežiūros, kultūros įstaigų infrastruktūrą, diegti šiose įstaigose inovacijas, informacines sistemas bei elektronines paslaugas, pritraukti jaunos, kvalifikuotos specialistus į rajoną, didinti neformaliojo švietimo prieinamumą, skatinti gyventojų sveiką gyvenseną bei fizinį aktyvumą, užtikrinti socialinę apsaugą visoms labiausiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms, kurti vaikui ir šeimai palankią aplinką, gerinti švietimo ir sporto sričių paslaugų kokybę, pakankamumą ir pasiekiamumą.

Aukšta gyvenimo kokybė bus pasiekta tuomet, kai stabilizuosis arba ims didėti natūralus gyventojų prieaugis, pradės mažėti emigracija, žmonės bus linkę atvykti gyventi ir dirbti į Kupiškio rajoną. To pasiekti padės Kupiškio rajono savivaldybės ugdymo įstaigose diegiamos specializuotos švietimo programos, atitinkančios pasirinktą Panevėžio regiono specializaciją, taikomas tikslinis profesinis minėtų sričių orientavimas, perkvalifikavimas ir aktyvios darbo rinkos priemonės, dualinės profesinės mokymo sistemos įgyvendinimas (teorija – profesinėje mokslo įstaigoje, praktika – verslo įmonėje), gamtos, technologijų, inžinerijos, matematikos ir kūrybiškumo ugdymo atviros prieigos centrų steigimas, įveiklinimas ir jų tinklaveikos užtikrinimas. Kultūros srityje reiktų Kupiškio rajono savivaldybės kultūros įstaigų infrastruktūrą bei kultūros paslaugas įveiklinti europiniams, nacionaliniams, regioniniams keliams (turizmui), švietimui (edukacinėms programoms), kultūrai, kitoms viešosioms paslaugoms ir ekonominei veiklai; socialinės apsaugos srityje – teikti bendruomeninės socialines paslaugas ar socialines paslaugas jų gavėjų namuose ar bendruomenėse,

socialinę atskirtį patiriančių jaunų asmenų integravimosi ar grįžimo į darbo rinką ar švietimo sistemą paslaugas, vykdyti specializuotas programas, skirtas institucinę patirtį turinčių grupių integracijai į visuomenę, diegti, pritaikyti ir įteisinti socialinio verslo modelius, rengti ir įgyvendinti emigrantų grąžinimo ir imigrantų integracijos programas; sveikatos srityje didžiausią dėmesį derėtų skirti sveikatos priežiūros specialistų trūkumo problemoms spręsti bei gyventojų sveikai gyvensenai ir fiziniam aktyvumui skatinti. Taip pat Kupiškio rajone reikėtų didinti vaikų ir jaunimo užimtumą, vykdyti nusikalstamumo, smurto ir patyčių, ekstremalių situacijų, savižudybių prevencijos ir kitas prevencines programas bei veiklas, formuoti saugią aplinką rajone, skatinti savanorystę.

ŽALESNĖ, IŠVYSTYTOS IR MODERNIOS INFRASTRUKTŪROS SAVIVALDYBĖ

Siekiant **žalesnės Savivaldybės bei išvystytos ir modernios infrastruktūros**, reikėtų mažinti taršą didinant mažiau taršių energijos šaltinių panaudojimą ir tvarkant atliekas, vykdyti aplinkosauginį gyventojų švietimą, plėsti komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo bei biologiškai skaidžių atliekų surinkimo infrastruktūrą, didesnę dėmesį skirti žaliųjų plotų priežiūrai, saugojimui ir plėtrai. Savivaldybė turėtų gerinti kelių infrastruktūros būklę bei didinti eismo saugumą, sudaryti galimybes gyventojams naudotis ekologinėmis transporto priemonėmis, investuoti į dviračių ir kito bevariklio transporto priemonių infrastruktūros atnaujinimą ir plėtrą, diegti intelektines transporto sistemas, įrengti privataus ir viešojo transporto jungties aikšteles, diegti dviračių dalijimosi sistemą, remti gyventojų mobilumo paslaugas ir skatinti alternatyvius pavėžėjimo būdus. Vystant Savivaldybės viešąją infrastruktūrą, reikėtų plėsti bei atnaujinti apšvietimo infrastruktūrą (tai kartu didintų gyventojų saugumą), plėtoti energijos efektyvumą didinančius pastatų modernizavimo projektus, vandens tiekimo ir buitinių bei paviršinių nuotekų infrastruktūros plėtros projektus, naudoti bei skatinti naudoti alternatyvius ir atsinaujinančius energijos šaltinius, plėtoti ekologinių inovacijų atsiradimą ir naudojimą.

IV. SAVIVALDYBĖS STRATEGINIAI TIKSLAI IR PROGRAMOS JIEMS ĮGYVENDINTI

Kupiškio rajono savivaldybės 2022–2024 metų strateginis veiklos planas parengtas pagal 3 prioritetus, kurie numatyti Kupiškio rajono savivaldybės 2020–2030 metams strateginiame plėtros plane. Strateginiame veiklos plane dalis programose numatytų tikslų ir uždavinių pasiskirstė per kelis prioritetus, pagal strateginiame plėtros plane numatytas atitinkamas veiklos sritis. Kupiškio rajono savivaldybės strateginiams tikslams ir programoms įgyvendinti numatomi asignavimai iš įvairių finansavimo šaltinių: Savivaldybės biudžeto, valstybės biudžeto, specialiųjų programų, mokinio, specialiosios tikslinės dotacijos, skolintų, Europos sąjungos lėšų ir kt. Veiklos prioritetai įgyvendinami per išskeltus strateginius tikslus ir juos įgyvendinančias programas.

2022–2024 METŲ STRATEGINIO VEIKLOS PLANO PROGRAMŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL STRATEGINIUS TIKSLUS:

Strateginio tikslo kodas	Strateginis tikslas / programų pavadinimas
01	<u>Požangi ekonomika ir efektyvi, piliečiams atvira savivalda</u>

	01 programa – Žinių visuomenės, kultūrinio ir sportinio aktyvumo skatinimo programa (įgyvendinamas programos tikslas – Nevyriausybinių sektoriaus įtraukties didinimas). 02 programa – Ekonominio konkurencingumo ir investicijų plėtros programa (įgyvendinami programos tikslai: Investicijoms palankios ir rajono konkurencingumą didinančios verslo aplinkos kūrimas, Pažangaus žemės ūkio vystymas bei kaimo plėtra, Rajono turistinio patrauklumo didinimas). 05 programa – Savivaldybės valdymo ir pagrindinių funkcijų vykdymo programa (įgyvendinamas programos tikslas – Vietos savivaldos stiprinimas).
02	<u>Išsilavinusi, socialiai atsakinga, sveika ir saugi visuomenė</u> 01 programa – Žinių visuomenės, kultūrinio ir sportinio aktyvumo skatinimo programa (įgyvendinami programos tikslai – Galimybių mokytis ir tobulėti visiems užtikrinimas, Kultūros paslaugų patrauklumo didinimas). 04 programa – Socialinės ir sveikatos apsaugos programa (įgyvendinamas programos tikslas – Socialinės pagalbos didinimas ir socialinės atsakomybės stiprinimas, Gyventojų sveikatos išsaugojimas, stiprinimas bei fizinio aktyvumo plėtojimas). 05 programa – Savivaldybės valdymo ir pagrindinių funkcijų vykdymo programa (įgyvendinamas programos tikslas – Viešojo saugumo didinimas rajone).
03	<u>Žalesnė, išvystytos ir modernios infrastruktūros savivaldybė</u> 03 programa – Viešosios infrastruktūros plėtros programa (įgyvendinami programos tikslai – Rajono pasiekiamumo gerinimas, Modernios inžinerinio aprūpinimo infrastruktūros vystymas ir plėtra darnoje su gamtine aplinka, Švarios ir patrauklios gyvenamosios aplinkos užtikrinimas, Gyvenamosios aplinkos gerinimas ir nuolatinė priežiūra).

IV. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO PROGRAMOS IR JŲ KOORDINATORIAI

Įgyvendinant Kupiškio rajono savivaldybės 2022–2024 metų strateginį veiklos planą, vykdomos šios programos:

1 programa. Žinių visuomenės, kultūrinio ir sportinio aktyvumo skatinimo programa (kodas 01).
Programos koordinatore – Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėja Jurgita Trifeldienė.

2 programa. Ekonominio konkurencingumo ir investicijų plėtros programa (kodas 02).
Programos koordinorius – Viešųjų pirkimų ir strateginio planavimo skyriaus vedėjas Arūnas Valintėlis.

3 programa. Viešosios infrastruktūros plėtros programa (kodas 03). Programos koordinatorius – Infrastruktūros skyriaus vedėjas Mažvydas Šalkauskas.

4 programa. Socialinės ir sveikatos apsaugos programa (kodas 04). Programos koordinatore – Socialinės paramos skyriaus vedėja Laima Bartulienė.

5 programa. Savivaldybės valdymo ir pagrindinių funkcijų vykdymo programa (kodas 05). Programos koordinatore – Vidaus administravimo skyriaus vedėja Daiva Aleksandravičienė.

V. PLANUOJAMI 2022-2024 METŲ ASIGNAVIMAI, SKIRTI NACIONALINIO PAŽANGOS PLANO (NPP) IR (AR) SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO (SSPP) PROGRAMOSE NUMATYTOMS PAŽANGOS PRIEMONĖMS IR (AR) PROJEKTAMS

Kadangi Panevėžio regiono plėtros planas 2021-2030 m. nėra patvirtintas ir vis dar yra rengiamas, nėra aišku, kurie projektai suplanuoti Savivaldybės strateginiame plėtros plane bus įtraukti į pažangos priemones, kurias kuruoja atitinkamų sričių ministerijų programos. Šiame skyriuje informacija bus atnaujinta, patvirtinus aukštesnio lygmens planavimo dokumentus.

VI. APLINKOS ANALIZĖ

BENDRIEJI EKONOMINIAI RODIKLIAI

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2020 m. rugsėjo mėn. paskelbtame 2020–2023 metų Lietuvos ekonominės raidos scenarijuje prognozuojamas bendrojo vidaus produkto (BVP) sumažėjimas sieks 1,5 proc. 2020 m, o 2021–2023 m. augs nuo 2,3 proc. iki 3,3 proc. Pagrindiniai makroekonominiai ir darbo rinkos rodikliai:

Rodikliai	Metai					
	Reikšmė 2019 m.	Pokytis, proc.				
		2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
BVP palyginamosiomis kainomis, mlrd. Eur	42,98	3,9	-1,5	3,3	2,3	2,3
Prekių ir paslaugų eksportas, mlrd. Eur	29,62	9,6	-7,2	7,9	4,9	4,9
Prekių ir paslaugų importas, mlrd. Eur	31,95	6,0	-8,4	9,4	6,0	6,0
Nedarbo lygis, proc.	6,3	3,3	40,0	-10,2	-11,4	-5,7
Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, Eur	1296,4	8,8	6,5	3,3	3,8	4,5

Šaltiniai: Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Statistikos departamentas

Vienas iš svarbiausių konkurencingumo ekonominių rodiklių yra tiesioginės užsienio investicijos (toliau – TUI). 2020 m. vienam Kupiškio rajono savivaldybės gyventojui teko 202 Eur TUI (arba 6 proc. daugiau negu 2019 m.), kai šalyje vidutiniškai vienam gyventojui teko 6600 Eur, o Panevėžio apskrities gyventojui – 2223 Eur.

Materialinės investicijos (toliau – MI), tai investicijos ilgalaikiam materialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti. 2020 m. vienam Kupiškio rajono savivaldybės gyventojui teko 902 Eur

MI ir, palyginti su 2019 m., šis rodiklis sumažėjo 3,3 proc. Šalyje tuo pat metu vidutiniškai vienam gyventojui teko 3171 Eur, Panevėžio apskrities gyventojui – 1664 Eur MI.

VERSLAS

2022 m. pradžios duomenimis, Kupiškio rajono savivaldybėje buvo įregistruota 819 ūkio subjektų, iš kurių veiklą vykdė 340 ir, palyginti su 2019 m. pradžios duomenimis, veikiančių ūkio subjektų padidėjo 7,4 proc. Šalyje analizuojamu laikotarpiu veikiančių ūkio subjektų daugėjo 3,2 proc., Panevėžio apskrityje – 1,3 proc.

2022 m. pradžioje 1000-iui Kupiškio rajono savivaldybės gyventojų vidutiniškai teko 21 veikiantis ūkio subjektas, kai Panevėžio apskrityje šis rodiklis siekė 31,5, šalyje – 40,6. 2022 m. pradžią palyginus su 2019 m. pradžios duomenimis, šis rodiklis pagerėjo per 10,7 proc.

2022 m. pradžioje Kupiškio rajono savivaldybės 76,5 proc. veikiančių ūkio subjektų sudarė mažos ir vidutinės įmonės. Pagal ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, Kupiškio rajono savivaldybėje 2022 m. pradžioje daugiausia ūkio subjektų veikė didmeninės ir mažmeninės prekybos sektoriuje, kitoje aptarnavimo veikloje, apdirbamojoje gamyboje, žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje.

DEMOGRAFINĖ SITUACIJA

2022 m. pradžios Statistikos departamento duomenimis, Kupiškio rajono savivaldybėje gyveno 16202 gyventojai (7,6 proc. Panevėžio apskrities ir 0,6 proc. šalies gyventojų). 2018–2021 m. laikotarpiu Kupiškio rajono savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, gyventojų skaičius mažėjo. Analizuojamu laikotarpiu Kupiškio rajono savivaldybėje gyventojų sumažėjo 5,2 proc. (895 gyventojais), kai Panevėžio apskrityje mažėjo 3,2 proc., o šalyje padidėjo – 0,5 proc.

Kupiškio rajono savivaldybėje didesnioji dalis gyventojų gyvena kaime – 56,8 proc. (Panevėžio apskrityje – 40,5 proc., šalyje – 32,5 proc.).

2019–2021 m. laikotarpiu natūrali gyventojų kaita Kupiškio rajono savivaldybėje buvo neigiama. Rajone vidutiniškai mirdavo žymiai daugiau žmonių nei gimdavo, o natūrali gyventojų kaita 2019 m. siekė – -197, 2020 m. – -235, 2021 m. – -222.

2021 m. pradžioje Kupiškio rajono savivaldybėje gyvenę 0–15 metų amžiaus gyventojai sudarė 13,7 proc. visų Savivaldybės gyventojų. Šalyje ši amžiaus grupė sudarė 15,1 proc., Panevėžio apskrityje – 13,4 proc. Palyginus 2019 m. ir 2020 m. pradžios duomenis matyti, kad šios amžiaus grupės gyventojų skaičius Kupiškio rajono savivaldybėje sumažėjo 0,1 proc., Panevėžio apskrityje ir visoje šalyje – šis skaičius nesikeitė.

Darbingo amžiaus gyventojai 2021 m. pradžioje sudarė 57,2 proc. (9508 gyventojai) visų Kupiškio rajono savivaldybės gyventojų. 2021 m. pradžios duomenimis, darbingo amžiaus gyventojų šalyje buvo 61,7 proc., Panevėžio apskrityje – 59,9 proc. Lyginant 2018 m. ir 2021 m. pradžios duomenis, darbingų gyventojų skaičius rajone sumažėjo 2,1 proc., šalyje taip pat mažėjo 2,1 proc., Panevėžio apskrityje – 7,0 proc.

2021 m. pradžioje Kupiškio rajono savivaldybėje gyveno 4357 pensinio amžiaus gyventojai, kurie sudarė 26,2 proc. visų Savivaldybės gyventojų. 2018–2021 m. pradžios laikotarpiu pensinio amžiaus gyventojų skaičius sumažėjo 1 proc. Šalyje pensinio amžiaus gyventojai sudarė 22,2 proc., Panevėžio apskrityje – 25,7 proc.

Statistikos departamento duomenimis, 2019–2021 m. vidaus ir tarptautinė migracija Kupiškio rajono savivaldybėje nors buvo neigiama, tačiau mažėjo. 2019 m. dėl vidaus ir tarptautinės migracijos Kupiškio rajono savivaldybė neteko 203 gyventojų, o 2021 m. jų sumažėjo iki 106. Panevėžio apskrityje, kaip ir Kupiškio rajono savivaldybėje, vidaus ir tarptautinė migracija analizuojamu laikotarpiu mažėjo, tačiau išliko neigiama, kai šalyje 2019–2021 m. tarptautinė migracija, anksčiau buvusi neigiama, 2019 m. tapo teigiama (į šalį atvyko 10794 asmenimis daugiau nei išvyko) ir išlieka teigiama iki šiol. 2019–2021 m. laikotarpiu Kupiškio rajono savivaldybėje tarptautinės migracijos ir

vidinės migracijos atvejų mažėjo. Galima teigti, kad pagrindiniai Savivaldybės demografinės situacijos blogėjimui turintys veiksniai yra neigiama natūrali gyventojų kaita bei neigiamas migracijos saldo rodiklis.

UŽIMTUMAS IR DARBO RINKA

2020 m. Kupiškio rajono savivaldybėje buvo 7,6 tūkst. užimtų gyventojų ir, palyginti su 2018 m., padaugėjo 1 tūkst.

2021 m. Kupiškio rajono savivaldybėje buvo registruoti 1307 bedarbiai. 2021 m. palyginus su 2019 m., Kupiškio rajono savivaldybėje registruotų bedarbių išaugo 22,5 proc., kai Panevėžio apskrityje – 30 proc., o šalyje išaugo 31,4 proc. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis Kupiškio rajono savivaldybėje 2021 m. siekė 13,7 proc. ir, palyginti su 2019 m., buvo 3,6 proc. mažesnis. 2020 m. Panevėžio apskrityje registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis siekė 14,1 proc., šalyje – 12,6 proc.

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Kupiškio rajono savivaldybėje 2020 m. siekė 1130,9 Eur ir buvo mažesnis už Panevėžio apskrities (1224,8 Eur) ir šalies (1428,6 Eur) vidutinį užmokestį. Palyginti 2020 m. ir 2018 m., vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Kupiškio rajono savivaldybėje išaugo 37,4 proc., Panevėžio apskrityje – 34,6 proc., šalyje – 35,2 proc.

ŠVIETIMAS

2021–2022 m. m. pradžioje, Kupiškio rajono savivaldybės administracijos duomenimis, rajone veikė 11 švietimo įstaigų: 2 gimnazijos, 1 progimnazija, 1 pagrindinė mokykla, 4 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, 2 neformaliojo ugdymo įstaigos ir Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnyba. Taip pat Kupiškio rajone veikia 3 daugiafunkciai centrai (2 iš jų yra mokyklų padaliniai). 2020–2021 m. m. pradžioje (rugsėjo 1 d. duomenys) Kupiškio rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose mokėsi 1607 mokiniai ir, palyginti su 2017–2018 m. m., mokinių skaičius sumažėjo 12,2 proc. Analizuojamu laikotarpiu mokinių skaičius šalyje išaugo 0,3 proc.

Savivaldybė numato dalyvauti „Tūkstantmečio mokyklų“ programoje. Programos tikslas – iki 2030 metų kiekvienoje Lietuvos savivaldybėje sukurti integralias, optimalias ir kokybiškas ugdymo(si) sąlygas mokinių pasiekimų atotrūkiams mažinti. Programos tikslas – iki 2030 metų kiekvienoje Lietuvos savivaldybėje sukurti integralias, optimalias ir kokybiškas ugdymo(si) sąlygas mokinių pasiekimų atotrūkiams mažinti.

SOCIALINĖ PARAMA

Savivaldybė, įgyvendindama socialinės paramos politiką, vykdo Vietos savivaldos įstatymu nustatytas valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškas funkcijas šioje srityje. Socialinės paslaugos teikiamos šiose Savivaldybės biudžetinėse įstaigose:

- ✓ Kupiškio socialinių paslaugų centre;
- ✓ Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinyje Globos centre;
- ✓ Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinyje Krizių centre;
- ✓ Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose ir jo padaliniuose Bendruomeniniuose vaikų globos namuose;
- ✓ Kupiškio socialinių paslaugų centro Stacionarių socialinių paslaugų padalinyje;
- ✓ Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinyje Savarankiško gyvenimo namuose;
- ✓ Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnybos struktūriniuose padaliniuose – vaikų dienos centruose, esančiuose Šimonių mstl., Alizavos mstl., Skapiškio mstl., Šepetos k.;
- ✓ Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinio Pagalbos šeimai centre.

Kupiškio socialinių paslaugų centras teikia pagalbą asmeniui (šeimai) dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčiam, neįgijusiam arba praradusiam gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime ir

sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, padėti įveikti socialinę atskirtį.

KULTŪRA IR MENAS

2020 m. Kupiškio rajone veikė vienas kultūros centras – Kupiškio rajono savivaldybės kultūros centras, kuris turėjo 5 padalinius ir 8 laisvalaikio sales. Kupiškio rajono savivaldybės kultūros centras ir jo padaliniai nuolat organizuoja valstybinių švenčių, atmintinų dienų minėjimus, kalendorines ir profesines šventes, profesionalių kolektyvų, atlikėjų pasirodymus, koordinuoja mėgėjų meno kolektyvų veiklą.

2020 m. Kupiškio rajono savivaldybės kultūros centre ir padaliniuose surengtas 471 renginys. 2020 m. Kupiškio rajono savivaldybės kultūros centre ir padaliniuose buvo 51 mėgėjų meno kolektyvas, palyginti su 2018 m., sumažėjo 7 kolektyvais.

Kupiškio rajono savivaldybės viešųjų bibliotekų sistemą sudaro: Kupiškio viešoji biblioteka, Subačiaus miesto padalinys, 8 kaimo padaliniai (Adomynės, Alizavos, Antašavos, Noriūnų, Salamiesčio, Skapiškio, Šepetos ir Šimonių) ir 7 skaitytojų aptarnavimo punktai (Juodpėnų, Laičių, Lukonių, Naivių, Palėvenėlės, Rudilių ir Virbališkių). 6 padaliniai (Adomynės, Antašavos, Noriūnų, Rudilių, Šepetos ir Šimonių) sujungti su mokyklų bibliotekomis. Rajono viešųjų bibliotekų paslaugomis 2020 m. naudojosi 4579 registruoti vartotojai, tai sudaro 28 proc. rajono gyventojų. Per metus sulaukta 51666 lankytojų.

Kupiškio rajone muziejinę veiklą vykdo Kupiškio etnografijos muziejus. Muziejaus struktūriniai padaliniai: Adomo Petrausko muziejus, Uoginių amatų centras, Veronikos Šleivyčės paveikslų galerija, Laukminiškių kaimo muziejus. Bendras muziejaus eksponatų skaičius – 57777. 2020 m. muziejus sulaukė 6066 lankytojų, 45 proc. mažiau, palyginti su 2019 m. Darytina išvada, kad sumažėjimą lėmė COVID-19 pandemijos poveikis. 2020 m. organizuotos 57 parodos, 104 edukaciniai užsiėmimai (dalyvių skaičius – 1143).

JAUNIMAS

Kupiškio rajono savivaldybėje jaunimo veiklą koordinuoja ir organizuoja Kupiškio jaunimo centras, jaunimo reikalų koordinatorius (vyriausiasis specialistas). Savivaldybėje veikia Kupiškio rajono jaunimo reikalų taryba, jaunimą vienijančios organizacijos: Subačiaus kultūros namai Jaunimo erdvė, Kupiškio skautų draugovė KUPA, VšĮ Kupiškio auto-moto sportas, Kupiškio St. Lozoraičio 505 šaulių kuopos jaunieji šauliai, Kupiškio rajono policijos rėmėjų visuomeninė organizacija, Alizavos jaunimo centras „Alsja“ (NVO) ir 3 atvirosios jaunimo erdvės (Kupiškio rajono savivaldybės kultūros centro padalinyje Šepetos laisvalaikio centre, Kupiškio rajono savivaldybės kultūros centro padalinyje Noriūnų laisvalaikio centre ir Kupiškio rajono savivaldybės kultūros centro Subačiaus padalinyje).

Kupiškio jaunimo centre 2020 m. lankėsi 8644 jaunuoliai, nuolatinių lankytojų buvo 548. Kupiškio jaunimo centre veiklas vykdė 4 neformalios jaunimo grupės: ugnies žonglieriai, didžėjai, merginų grupė *GAMA*, merginų šokių grupė *AURA*. Savanorių veiklos buvo sustabdytos dėl COVID-19 situacijos. 2020 m. buvo suorganizuoti 25 renginiai (10 kultūrinių renginių, 5 turnyrai, 4 konkursai, 4 protų mūšiai (1 respublikinis), 1 regioninės paplūdimio tinklinio varžybos, 1 diskoteka).

SPORTAS

Kupiškio rajono savivaldybėje veikia viena biudžetinė sporto įstaiga – Kupiškio r. kūno kultūros ir sporto centras. Kupiškio r. kūno kultūros ir sporto centre kultivuojamos 6 sporto šakos: futbolas, krepšinis, stalo tenisas, lengvoji atletika, imtynės, irklavimas.

Palyginti su 2018 metais, sporto mokyklos auklėtinių skaičius padidėjo 40 mokinių (18 proc.). 2018–2019 m. m. sporto mokyklą, spalio 1 dienos duomenimis, lankė 184 mokiniai, 2019–2020 m.

m. – 213 mokinių, 2020–2021 m. m. – 224 mokiniai;

2018–2020 m. Kupiškio rajone įvyko 183 sporto bei sveikatingumo renginiai, kuriuose dalyvavo per 4350 įvairaus fizinio pasirengimo miesto, rajono gyventojų. 20 proc. renginių dalyvių sudarė moterys, 35 proc. dalyvių – vaikai ir jaunimas. Vykdytos krepšinio, futbolo, tinklinio, šaškių–šachmatų sporto šakų pirmenybės, turnyrai ir kt. varžybos, vykdytos seniūnijų sporto žaidynės. Kupiškio rajono savivaldybėje 2020 m. organizuotai sportuojančių gyventojų dalis sudarė 10 proc.

SVEIKATOS APSAUGA

Kupiškio rajono savivaldybėje pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia 2 įstaigos: VšĮ Kupiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras ir Medicinos namai (UAB „Medicinos namai“ klinika). Antrinio lygio medicinos paslaugas teikia VšĮ Kupiškio ligoninė. Kupiškio rajone taip pat veikia privatūs odontologų kabinetai. Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas rajone teikia Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

Apsilankymų pas gydytojus skaičius rajone 2020 m. sumažėjo 48 774 (nuo 90 309 2019 metais iki 41 535 2020 metais). Vienas gyventojas pas gydytojus lankėsi 2,3 karto (2019 m. – 4,9 karto) per metus. Per 2020 m. metus atlikti 8508 profilaktiniai patikrinimai (2019 m. – 5327).

Dėl COVID-19 ligos šešis 2020 metų mėnesius Lietuvos Respublikoje buvo paskelbtas karantinas, dėl ko ženkliai sumažėjo sveikatos paslaugų teikimo apimtys.

2020 m. Kupiškio rajono savivaldybėje 10 tūkst. gyventojų teko 14,8 aktyvių gydytojų, ir palyginti su 2018 m., šis skaičius nepakito. 2020 m. šalyje aktyvių gydytojų 10 tūkst. gyventojų teko 48,2, Panevėžio apskrityje – 31,6.

Kupiškio rajono savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, dominuoja mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų. Šis rodiklis (1283,2 atvejo), tenkantis 100 tūkst. gyventojų, Kupiškio rajono savivaldybėje 2019 m. buvo aukštesnis nei šalyje (748,0 atvejai) ir sudarė 59,7 proc. visų mirčių. Antroje vietoje pagal mirtingumą – mirtingumas nuo piktybinių navikų. 2019 m. Kupiškio rajono savivaldybėje 100 tūkst. gyventojų teko 450,2 mirčių nuo piktybinių navikų, kai šalyje šis rodiklis siekė 287,8, t. y. 22,6 proc. mažiau. Nuo išorinių priežasčių Kupiškio rajono savivaldybėje 2019 m. 100 tūkst. gyventojų teko 67,9 mirčių, šalyje – 85,7 mirčių.

VIEŠASIS SAUGUMAS

Visuomenės saugumą rajone užtikrina Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kupiškio rajono policijos komisariatas. 2020 m. užregistruotos 1706 nusikalstamos veikos, tenkančios 100 tūkst. Kupiškio rajono savivaldybės gyventojų, kai Panevėžio apskrityje – 1568, o šalyje – 1656. 2020 m., palyginti su 2019 m., užregistruotų nusikalstamų veikų, tenkančių 100 tūkst. Kupiškio rajono gyventojų, sumažėjo 10,3 proc. Analizuojamu laikotarpiu šalyje ir Panevėžio apskrityje užregistruotų nusikalstamų veikų taip pat mažėjo. 2020 m. Kupiškio rajono savivaldybėje užregistruoti 78 gaisrai ir, palyginti su 2018 m., sumažėjo penktadaliu. Kupiškio rajono savivaldybėje už gaisrų gesinimą ir prevencinės veiklos vykdymą atsakinga Kupiškio rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba ir Kupiškio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba.